

Zakres działania geologa wojewódzkiego wynikający z ustawy Prawo geologiczne i górnicze

Anna Szulik

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
w Katowicach

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r., poz.1072 ze zmianami)

Organem administracji geologicznej pierwszej instancji jest marszałek województwa, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych dla starostów i ministra właściwego ds. środowiska.

Do zakresu działania organów administracji geologicznej należy w szczególności:

- 1) podejmowanie rozstrzygnięć oraz wykonywanie innych czynności niezbędnych do przestrzegania i stosowania ustawy, w tym udzielanie koncesji;
- 2) kontrola i nadzór nad działalnością regulowaną ustawą, w tym w zakresie projektowania prac geologicznych oraz sporządzania dokumentacji geologicznych.

(art. 158 i 161 ustawy)

1) Zadania organów koncesyjnych, w szczególności:

- udzielanie lub odmowa udzielenia,
- zmienianie,
- wzywanie do usunięcia naruszeń,
- cofanie,
- przenoszenie
(za wyjątkiem sytuacji, gdy odrębne przepisy przewidują następstwo prawne w zakresie decyzji),
- stwierdzanie wygaśnięcia,

koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż, w zakresie niezastrzeżonym dla starosty oraz ministra właściwego do spraw środowiska

(art. 22, art. 29, art. 36, art. 37, art. 38 ust.2 ustawy)

2) Zadania organów koncesyjnych, c.d.:

- **ustanawianie**, w drodze umowy, **użytkowania górniczego**, w związku z udzieleniem koncesji na eksploatację złóż kopalin objętych własnością górniczą – złoża wód leczniczych, wód termalnych i solanek

tj. wykonywanie zadań Skarbu Państwa, w zakresie wynikającym z własności górniczej, w odniesieniu do działalności, która wymaga koncesji

(art. 12 ust. 2 pkt 1, art., 13 ust.1 ustawy)

3) Zadania organów koncesyjnych, c.d.:

- opiniowanie koncesji starostów

tj. koncesji dotyczących złóż kopalin:

- nieobjętych własnością górniczą,
- udokumentowanych na obszarze do 2 ha,
- których planowane wydobywanie w roku kalendarzowym nie przekroczy 20 000 m³,
- wydobywanych metodą odkrywkową oraz bez użycia środków strzałowych.

(art. 23. ust.3 ustawy)

4) Zadania organów koncesyjnych, c.d.:

- udzielanie zgody na **przeklasyfikowanie zasobów geologicznych,**

Przedsiębiorca prowadzi ewidencję zasobów złoża kopaliny.

Jeżeli zmiany w okresie sprawozdawczym przekraczają 50% wielkości rocznego wydobycia ze złoża, przeklasyfikowania geologicznych zasobów bilansowych do pozabilansowych, zasobów pozabilansowych do bilansowych, przemysłowych do nieprzemysłowych, zasobów nieprzemysłowych do przemysłowych lub do strat, albo strat do zasobów przemysłowych, przedsiębiorca dokonuje po uzyskaniu zgody, w drodze decyzji, właściwego organu koncesyjnego)

(art. 101 ust. 2 ustawy)

5) Zadania organów koncesyjnych, c.d.:

- nakazywanie dokonywania obmiaru wyrobisk i przedłożenia operatu ewidencyjnego przez przedsiębiorców w innym niż ustawowy terminie,

W ramach prowadzonej ewidencji zasobów złoża kopaliny sporządza się corocznie, w terminie do dnia 28 lutego, według stanu na dzień 31 grudnia poprzedniego roku, operat ewidencyjny zasobów złoża kopaliny.

W uzasadnionych sytuacjach, w szczególności w przypadku:

- 1) wszczęcia postępowania zmierzającego do cofnięcia koncesji lub stwierdzenia jej wygaśnięcia,
 - 2) cofnięcia koncesji lub stwierdzenia jej wygaśnięcia lub utraty jej mocy bez względu na przyczynę,
 - 3) wyczerpania zasobów złoża,
 - 4) naruszenia przepisów o ochronie środowiska
- organ koncesyjny może, w drodze decyzji, nakazać dokonanie obmiaru wyrobisk i przedłożenie operatu ewidencyjnego w innym terminie.

(art. 101 ust. 10 ustawy)

6) Zadania organów koncesyjnych, c.d.:

- nadzór nad uiszczaniem przez przedsiębiorców **opłat eksploatacyjnych**, w tym ustalanie wysokości należnej opłaty, w przypadkach naruszenia terminu jej wpłaty lub dokonania wpłaty w wysokości innej niż należna,

Przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na wydobywanie kopaliny ze złoża, wnosi opłatę eksploatacyjną ustaloną jako iloczyn jej stawki oraz ilości kopaliny wydobytej ze złoża bilansowego i pozabilansowego, w okresie rozliczeniowym.

W razie stwierdzenia, że przedsiębiorca nie dokonał wpłaty opłaty w terminie albo dokonał wpłaty w wysokości innej niż należna, organ koncesyjny określa, w drodze decyzji, wysokość należnej opłaty, stosując stawkę obowiązującą w okresie rozliczeniowym, którego opłata dotyczy.

(art. 138 ustawy)

7) Zadania organów koncesyjnych, c.d.:

- **ustalanie opłat dodatkowych** za prowadzenie działalności z rażącym naruszeniem warunków określonych w koncesji lub w zatwierdzonym projekcie robót geologicznych,

Działalność wykonywana z rażącym naruszeniem warunków określonych w koncesji albo w zatwierdzonym / podlegającym zgłoszeniu projekcie robót geologicznych, podlega opłacie dodatkowej.

Opłatę dodatkową ustala, w drodze decyzji, odpowiednio organ koncesyjny lub organ administracji geologicznej, który zatwierdził projekt robót geologicznych lub któremu zgłoszono projekt robót geologicznych.

Do opłat, stosuje się przepisy ustawy – Ordynacja podatkowa.

(art. 139 ustawy)

8) Zadania organów koncesyjnych, c.d.:

- Weryfikowanie wpłat z tytułu **opłat w zakresie węglowodorów** w odniesieniu do złożonych informacji przedsiębiorcy,

15% całkowitej kwoty opłaty stanowi dochód województwa, na terenie którego prowadzona jest działalność.

Marszałek województwa nie jest organem koncesyjnym w tym przypadku, i nie prowadzi egzekucji obowiązków wynikających z przepisów ustawy.

(art. 137 ust. 2a i 3a, art. 141 ust. 1a ustawy)

9) Zadania organów koncesyjnych, c.d.:

- Analiza przedłożonych przez przedsiębiorców **dodatków do projektów zagospodarowania złoża** oraz wydanie, w określonych przypadkach, decyzji zabraniającej jego realizacji,

Jeżeli nie sprzeciwia się to warunkom określonym w koncesji, przedsiębiorca może dokonać zmiany projektu zagospodarowania złoża w formie dodatku do PZZ.

Przedsiębiorca przedkłada dodatek do PZZ organowi koncesyjnemu na co najmniej 30 dni przed terminem realizacji zamierzonych zmian.

Jeżeli wymagają tego potrzeby racjonalnej gospodarki złożem lub ochrony środowiska lub jeżeli dodatek do projektu zagospodarowania złoża nie odpowiada wymaganiom prawa, organ koncesyjny, przed upływem 30 dni od dnia doręczenia tego dodatku, w drodze decyzji, zabrania jego realizacji.

(art. 107 ust. 1, 2 i 3 ustawy)

10) Zadania organów administracji geologicznej:

- **Wykonywanie nadzoru i kontroli** nad działalnością regulowaną przepisami Prawa geologicznego i górniczego, w szczególności w zakresie wykonywania uprawnień z tytułu koncesji, projektowania prac geologicznych oraz sporządzania dokumentacji geologicznych

Do zakresu działania organów administracji geologicznej należy w szczególności:

- 1) podejmowanie rozstrzygnięć oraz wykonywanie innych czynności niezbędnych do przestrzegania i stosowania ustawy, w tym udzielanie koncesji;
- 2) kontrola i nadzór nad działalnością regulowaną ustawą, w tym w zakresie projektowania prac geologicznych oraz sporządzania dokumentacji geologicznych.

(art. 158 ustawy)

11) Zadania organów administracji geologicznej, c.d.:

- **Wstrzymywanie działalności, nakazywanie usunięcia uchybień lub podjęcia czynności mających na celu doprowadzenie środowiska do właściwego stanu, w przypadku stwierdzenia określonych naruszeń prawa**

W przypadku stwierdzenia, że działalność określona ustawą jest wykonywana:

- 1) z naruszeniem warunków określonych w koncesji,
 - 2) bez zatwierdzonego projektu robót geologicznych lub z naruszeniem określonych w nim warunków,
 - 3) bez przedłożonego projektu robót geologicznych, który nie podlega zatwierdzeniu, lub z naruszeniem określonych w nim warunków
- właściwy organ administracji geologicznej, w drodze decyzji, odpowiednio wstrzymuje działalność, nakazuje niezwłoczne usunięcie stwierdzonych uchybień, a w przypadku potrzeby nakazuje podjęcie czynności mających na celu doprowadzenie środowiska do należytego stanu.

(art. 159 ustawy)

12) Zadania organów administracji geologicznej, c.d.:

- **Zatwierdzanie projektów robót geologicznych** wraz z nakazywaniem wykonania dodatkowych czynności, oraz **dodatków do projektów robót** lub **odmowa ich zatwierdzenia**

Jeżeli wymagają tego potrzeby bezpieczeństwa powszechnego, ochrony środowiska lub rozpoznanie budowy geologicznej kraju, w tym racjonalnej gospodarki złożami kopalin, właściwy organ administracji geologicznej, w drodze decyzji, może nakazać temu, kto uzyskał decyzję o zatwierdzeniu projektu robót geologicznych, wykonanie, za wynagrodzeniem, dodatkowych czynności, w szczególności robót, badań, pomiarów lub pobrania dodatkowych próbek.

(art. 80 ust.1 i 7, 80a ust. 2, 83 ust.1 ustawy)

Przykłady projektów robót geologicznych przedkładanych do zatwierdzenia geologowi wojewódzkiemu:

- 1) **Prg** w celu **poszukiwania i rozpoznawania złóż kopalin** (powyżej 2 ha),
- 2) **Prg** w celu poszukiwania i rozpoznawania **wód leczniczych, termalnych i solanek**,
- 3) **Prg** w celu określenia **warunków geologiczno-inżynierskich** na potrzeby posadawiania obiektów budowlanych ponadwojewódzkich inwestycji liniowych,
- 4) **Prg** w celu określenia **warunków hydrogeologicznych** w związku z zamierzonym wykonywaniem przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na wody podziemne, w tym powodować ich zanieczyszczenie – dla ponadwojewódzkich inwestycji liniowych,
- 5) **Prg** w celu określenia warunków hydrogeologicznych, w związku z zamierzonym **składowaniem odpadów na powierzchni**,
- 6) **Prg** w celu udokumentowania **zasobów eksploatacyjnych ujęć wód podziemnych** (powyżej 50 m³/h),
- 7) **Prg** w celu określenia warunków hydrogeologicznych, w związku z wykonywaniem **odwodnień budowlanych** otworami wiertniczymi (powyżej 50 m³/h),
- 8) **Prg** w celu określenia warunków hydrogeologicznych, w związku z wykonywaniem **odwodnień złóż kopalin**
- 9) **Prg** w celu projektowania **innych prac geologicznych**, np. otworów obserwacyjnych / monitoringu wód podziemnych,

13) Zadania organów administracji geologicznej, c.d.:

- **Zatwierdzanie dokumentacji geologicznych** złóż kopalin, hydrogeologicznych i geologiczno-inżynierskich, wraz z nakazywaniem ich zmian, oraz **dodatków do dokumentacji geologicznych** lub odmowa ich zatwierdzenia

W przypadku stwierdzenia istotnych różnic między dokumentacją geologiczną, a stanem rzeczywistym, w tym warunkami zagospodarowania wód podziemnych, organ administracji geologicznej może, w drodze decyzji, nakazać zmianę dokumentacji geologicznej, a w razie potrzeby – wykonanie dodatkowych prac geologicznych.

(art. 93 ust. 1-6 ustawy)

Rodzaje dokumentacji geologicznych przedkładanych do zatwierdzenia geologowi wojewódzkiemu:

1. Dokumentacje **geologiczne złóż kopalin** (powyżej 2 ha),
2. Dokumentacje **geologiczno-inżynierskie**, dla ponadwojewódzkich inwestycji liniowych,
3. Dokumentacje **hydrogeologiczne**, w celu:
 - 1) ustalenia **zasobów eksploatacyjnych ujęć wód podziemnych** (powyżej 50 m³/h),
 - 2) ustalenia **zasobów eksploatacyjnych ujęcia solanek, wód leczniczych i termalnych**;
 - 3) określenia **warunków hydrogeologicznych** związanych z zamierzonym:
 - a) wykonywaniem przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na wody podziemne, w tym powodować ich zanieczyszczenie – **ponadwojewódzkie inwestycje liniowe**,
 - b) wykonywaniem **odwodnień w celu wydobywania kopalin**,
 - c) wykonywaniem **odwodnień budowlanych** otworami wiertniczymi (powyżej 50 m³/h),
 - d) składowaniem **odpadów na powierzchni**,
 - e) **zakończeniem lub zmianą poziomu odwadniania likwidowanych zakładów górniczych**,

14) Zadania organów administracji geologicznej, c.d.:

- **Przyjmowanie dokumentacji geologicznych**, o których mowa w art. 88 ust. 2 pkt 4 ustawy, które nie wymagają uzyskania zatwierdzenia w drodze decyzji

Dokumentację geologiczną, o której mowa w art. 88 ust. 2 pkt 4, sporządza się w 3 egzemplarzach w postaci papierowej oraz w postaci elektronicznej, w terminie 6 miesięcy od dnia zakończenia prac, i przekazuje się odpowiednio organowi, który zatwierdził projekt robót geologicznych.

(art. 93 ust. 7 i 8 ustawy)

Rodzaje dokumentacji geologicznych które nie wymagają uzyskania zatwierdzenia:

- Dokumentacja geologiczna sporządzana w przypadku wykonywania prac geologicznych niekończących się udokumentowaniem zasobów wód podziemnych,
- Dokumentacja geologiczna sporządzana w przypadku likwidacji otworu wiertniczego,

**ROZPORZĄDZENIE Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 23 grudnia 2020 r.
w sprawie innych dokumentacji geologicznych (Dz.U. 2020 poz. 2449)**

15) Zadania organów administracji geologicznej, c.d.:

- gromadzenie, ewidencja, archiwizacja i ochrona dokumentów geologicznych oraz **obsługa Wojewódzkiego Archiwum Geologicznego,**

Organy administracji geologicznej oraz państwowa służba geologiczna, gromadzą, ewidencjonują, archiwizują, chronią i udostępniają informację geologiczną.

(art. 98 ust. 1 ustawy)

16) Zadania organów administracji geologicznej, c.d.:

- **nieodpłatne udostępnianie informacji geologicznej**, zawartej w szczególności w dokumentacjach geologicznych (wgląd, pełne udostępnienie)

Z wyjątkiem sytuacji określonych w ustawie, korzystanie z informacji geologicznej, do której prawa przysługują Skarbowi Państwa, jest nieodpłatne.

Za udostępnienie informacji geologicznej pobiera się opłatę uwzględniającą koszty utrwalenia i przekazania informacji, z zastrzeżeniem możliwości odstąpienia od pobierania opłat w sytuacji, gdy koszty pobrania i zaksięgowania opłaty byłyby wyższe niż opłata uiszczana z tego tytułu. W takim przypadku informację o odstąpieniu od pobierania opłat do określonej wysokości ogłasza się w Biuletynie Informacji Publicznej.

(art. 100 ust. 1, art. 98 ust. 2 ustawy)

17) Zadania Skarbu Państwa wykonywane przez marszałka województwa:

- odpłatne udostępnianie informacji geologicznej, do której prawa przysługują Skarbowi Państwa, w drodze umowy za wynagrodzeniem

Prawem do informacji geologicznej rozporządza Skarb Państwa.

Marszałek województwa wykonuje zadania Skarbu Państwa – w odniesieniu do wykonywania działalności, w zakresie w jakim wymagane jest pozwolenie wodnoprawne.

(art. 100 ust. 2 i 8 ustawy)

18) Zadania Skarbu Państwa wykonywane przez zarząd województwa:

- przygotowywanie dokumentów, w tym umów, związanych ze sprawowaniem przez zarząd województwa uprawnień Skarbu Państwa, w zakresie wynikającym z własności górniczej, a nie zastrzeżonych dla organów koncesyjnych

W granicach określonych przez ustawy Skarb Państwa, może korzystać z przedmiotu własności górniczej albo rozporządzać swoim prawem wyłącznie przez ustanowienie użytkowania górniczego.

(art. 12 ust.1 i 2 ustawy)

Uprawnienia Skarbu Państwa, w zakresie wynikającym z własności górniczej, w odniesieniu do działalności:

- 1) która wymaga koncesji, wykonują właściwe organy koncesyjne;
- 2) o której mowa w art. 2 ust. 1, wykonują zarządy województw:

Przepisy te stosuje się do:

- budowy, rozbudowy oraz utrzymywania systemów odwadniania zlikwidowanych zakładów górniczych;
- robót prowadzonych w wyrobiskach zlikwidowanych podziemnych zakładów górniczych w celach innych niż określone ustawą, w szczególności turystycznych, leczniczych i rekreacyjnych;
- robót podziemnych prowadzonych w celach naukowych, badawczych, doświadczalnych i szkoleniowych na potrzeby geologii i górnictwa;
- drążenia tuneli z zastosowaniem techniki górniczej;
- likwidacji obiektów, urządzeń oraz instalacji, o których mowa powyżej;

(art. 12 ust.2 pkt 2 ustawy)

**Ustawa z dnia 27 marca 2003 r.
o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
(tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 503 ze zm.)**

19) Zadania organu administracji geologicznej, c.d.:

- Przygotowywanie odpowiedzi na zawiadomienie oraz opinii do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Wójt, burmistrz albo prezydent miasta, po podjęciu przez radę gminy uchwały o przystąpieniu do sporządzania studium

1) zawiadamia na piśmie o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania studium instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania projektu studium

2) występuje o opinie dotyczące rozwiązań przyjętych w projekcie studium do właściwego organu administracji geologicznej

(art. 11 pkt 2, pkt 6 lit. g, **art. 23 i 24**, ustawy Pzp)

20) Zadania organu administracji geologicznej, c.d.:

- Przygotowywanie **odpowiedzi na zawiadomienie** oraz **opinii do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego**

Wójt, burmistrz albo prezydent miasta, po podjęciu przez radę gminy uchwały o przystąpieniu do sporządzania planu miejscowego

- 1) **zawiadamia**, na piśmie, o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania planu instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania planu,
- 2) **występuje o opinie** o projekcie planu do właściwych organów administracji geologicznej w zakresie udokumentowanych złóż kopalin i wód podziemnych

(art. 17 pkt 2, pkt 6 lit. a tiret czwarte, **art. 23 i 24**, ustawy Pzp)

21) Zadania organu administracji geologicznej, c.d.:

- Przygotowywanie postanowienia w sprawie **uzgodnienia projektu decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz projektu decyzji o warunkach zabudowy**

Inwestycja celu publicznego jest lokalizowana na podstawie planu miejscowego, a w przypadku jego braku – w drodze decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Zmiana zagospodarowania terenu w przypadku braku planu miejscowego, polegająca na budowie obiektu budowlanego lub zmiana jego sposobu użytkowania wymaga ustalenia, w drodze decyzji, warunków zabudowy.

Decyzje te, wydaje się po uzgodnieniu z właściwym organem administracji geologicznej – w odniesieniu do udokumentowanych złóż kopalin i wód podziemnych.

(art. 50 ust.1, art. 60 ust.1, art. 53 ust. 4 pkt 5, **art. 53 ust. 5**, ustawy Pzp)

**Ustawa z dnia 5 lipca 2018 r.
o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych
oraz inwestycji towarzyszących
(Dz. U. z 2021 r. poz. 1538)**

22) Zadania organu administracji geologicznej, c.d.:

- uzgodnienie **lokalizacji inwestycji mieszkaniowej** oraz lokalizacji inwestycji towarzyszącej

Wójt (burmistrz, prezydent miasta) występuje o uzgodnienie wniosku z właściwym:

1) organem administracji geologicznej – w odniesieniu do terenów występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz przestrzeni objętych wyznaczonymi terenami górnictwymi dla kopalin stanowiących przedmiot działalności wydobywczej

(art. 7 ust. 14 pkt 1, i ust. 15 ustawy)

**Ustawa z dnia 3 października 2008 r.
o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie,
udziale społeczeństwa w ochronie środowiska
oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
(t.j. Dz.U. z 2022 r, poz. 1029 ze zm.)**

23) Zadania organu, c.d.:

- **Udostępnianie informacji o środowisku i jego ochronie**, np. w zakresie występowania złóż kopalin lub udzielonych koncesji geologicznych

(art. 14 ustawy)

Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U. z 2022 r, poz. 902 ze zm.)

24) Zadania organu, c.d.:

- przygotowywanie danych i dokumentów **w celu udostępnienia informacji publicznej**, np. w zakresie wydanych decyzji

25) Zadania organu, wynikające z regulacji wewnętrznych urzędu:

- udział w prowadzonych postępowaniach administracyjnych dotyczących wydawania decyzji udzielających i zmieniających **pozwolenia zintegrowane** w zakresie geologii i ochrony wód,
- udział w postępowaniach administracyjnych w sprawach **o wydanie decyzji środowiskowych** oraz w sprawach ocen oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko i zakwalifikowanych jako instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego, w tym udział w **sporządzaniu opinii** wynikających z art. 64 ust.1 pkt 3 oraz art. 77 ust. 1 pkt 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,

26) Zadania organu, wynikające z regulacji wewnętrznych urzędu:

- udział w przygotowywaniu projektów dokumentów strategicznych z zakresu ochrony środowiska, m.in. planów i programów ochrony środowiska;
- opiniowanie projektów aktów prawnych i stanowisk w zakresie ochrony środowiska i geologii,
- przygotowywanie projektów odpowiedzi na skargi i wnioski w zakresie zadań realizowanych przez Referat,
- przygotowanie odpowiedzi na pisma, petycje, interpelacje i apele w zakresie zadań realizowanych przez Referat,

27) Zadania organu, cd.:

- archiwizacja kopii decyzji i innych pism przesyłanych przez pozostałe organy administracji geologicznej lub organy nadzoru górniczego
- archiwizacja akt spraw zakończonych postępowań administracyjnych oraz pism gromadzonych przez Referat,
- przekazywanie dokumentów do archiwum zakładowego *(duża liczba spraw)*

28) obowiązki kierownicze

- Raportowanie i przekazywanie sprawozdań,
- Realizacja wszelkich procedur i zarządzeń wewnętrznych urzędu,
- Sprawy pracownicze
- ...

Dziękuję za uwagę